

GLOBAL INTEGRATSIYA SHAROITIDA TURKIY TILLAR TARAQQIYOTI: MUAMMOLAR VA VAZIFALAR

III XALQARO ILMIIY-AMALIIY ANJUMAN

AXBOROT XATI

Anjuman *O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi, Turk tili jamiyati, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi O'zbek tilini rivojlantirish jamg'armasi, Namangan viloyati hokimligi, Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti, Ankara Hoji Bayram Valiy Universiteti, Namangan davlat universiteti, Axsikent arxeologik parki* hamkorligida **2026-yil 3–4-iyun** kunlari oralig'ida o'tkaziladi.

ANJUMANNING ASOSIY MAVZULARI

1. Turkiy tillar rivojlanishi: fonetika, alifbo va imlo muammolari
2. Turkiy tillar grammatik qurilishi
3. Turkiy tillarning mushtarak lug'at tarkibi va terminologiyasi
4. Turkiy tillar shevalari taraqqiyoti masalalari
5. Amaliy tilshunoslik va hozirgi turkiy adabiy tillar

ANJUMANDA ISHTIROK ETISH SHARTLARI

Anjumanda mamlakatimiz va xorijiy davlatlarning tilshunos olimlari, oliy ta'lim muassasalari va ilmiy-tadqiqot institutlari professor-o'qituvchilari, shuningdek, ilmiy tadqiqotchilar mavzularga oid ma'ruzasi bilan ishtirok etishi mumkin. Anjumanda ishtirok etish istagida bo'lganlar tadqiqotning maqsadi, metodlari, foydalanilgan adabiyotlar, kalit so'zlar va kamida 300 so'zdan iborat tezislarini 2026-yil 15-martga qadar **info@dtrm.uz** elektron manziliga yuborishlari lozim.

Tezislar tadqiqotning o'ziga xosligi, anjuman mavzulari va ilmiy tadqiqot usullariga muvofiqligi nuqtayi nazaridan ko'rib chiqiladi.

Tahrir hay'ati tomonidan ijobiy xulosa berilgan tezislar 2026-yil 27-mart kuni Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti huzuridagi Davlat tilida ish yuritish asoslarini o'qitish va malaka oshirish markazi veb-saytida (www.dtrm.uz) e'lon qilinadi.

Mualliflar maqolaning to'liq matnini 2026-yil 1-may sanasiga qadar (o'sha kuni ham) **info@dtrm.uz** elektron manziliga yuborishlari zarur.

Bir muallifdan birdan ortiq ilmiy maqola kelib tushsa, qo'yilgan talablarga javob bergan taqdirda ham, ulardan faqat bittasi qabul qilinadi. Mazkur qoida hammualliflik asosida taqdim etilgan maqolalarga ham tatbiq etiladi.

To'plamga kiritilgan maqolalar Google Scholar xalqaro ilmiy qidiruv tizimida indekslanadi. Shuningdek, ZENODO ilmiy arxiv tizimiga joylashtiriladi va u yerda maqolaga DOI identifikator raqami biriktiriladi.

Ilmiy maqolalar “**Global integratsiya sharoitida turkiy tillar taraqqiyoti: muammo va vazifalar**” mavzusidagi III xalqaro ilmiy-amaliy anjuman materiallari to‘plamida nashr etiladi.

Tahrir hay‘atiga taqdim etilgan ilmiy maqola ilgari nashr etilmagan, hatto dissertatsiyaning bir bobini, bo‘limi yoki bandida aks etmagan bo‘lishi talab etiladi.

Anjumanning taqdimot tili hozirgi turkiy adabiy tillardir.

Anjuman materiallari ISBN raqami bilan chop etiladi.

Ishtirokchilarning yo‘l, mehmonxona va boshqa xarajatlari o‘z hisobidan amalga oshiriladi.

TEZIS VA TO‘LIQ MATN TAYYORLASH TALABLARI

1. Tadqiqotda sarlavha qalin katta harflar bilan qator o‘rtasiga yozilishi kerak.
2. Tezis matnlarida tadqiqotning asosiy manbalari qayd etilishi lozim.
3. Ma‘ruzaning to‘liq matnida rezume (mazmun) sarlavhadan keyin hozirgi turkiy adabiy tillardan birida va ingliz tilida, o‘ng va chap tomondan 3 sm uzoqlikda, 10 kegl hajmida va bir qator (interval) oraliqda yozilishi kerak. Inglizcha rezume (mazmun)da sarlavha ham ko‘rsatilishi lozim.

4. Ma‘ruza MS Word fayli sifatida tayyorlanilishi kerak. Maqolada sahifa tartibi quyidagi shaklda amalga oshiriladi:

- matn o‘lchami: 11 kegl
- havola o‘lchami: 9 kegl
- xatboshi oralig‘i: 6 nk,
- xatboshi chegarasi: 1,25 sm
- matnning yuqori-pastki-chap-o‘ng chetlari: 3 sm
- qator oralig‘i: bir interval.

5. Havola (iqtibos)

Ma‘ruza matnida iqtibos keltirishda havola ma‘lumotlari (muallif, nashr yili va iqtibos olingan sahifa raqami, agar sahifa raqami bo‘lmasa, paragraf raqami) ko‘rsatilishi va adabiyotlar ro‘yxatida ma‘lumotlar to‘liq ko‘rsatilishi kerak. 40 so‘zdan kam bo‘lgan iqtiboslar matn ichida qo‘shirnoq bilan joylashtirilishi mumkin. Agar iqtibos gapning o‘rtasida keltirilsa, iqtibosdan keyin manba ma‘lumotlari qavs ichida yoziladi va gap davom ettirilishi kerak; gapning mazmuni talab qilmasa, boshqa tinish belgilari qo‘llanilmaydi. Agar iqtibosda 40 va undan ortiq so‘z ishlatilsa, bu iqtibos matnga alohida parcha sifatida kiritilishi va qo‘shirnoqqa olinishi kerak. Havola sifatida keltirilgan parcha alohida xatboshidan yozilishi va uning chap tomonida xatboshi kabi (1,25 sm) bo‘sh joy qoldiriladi. Havola 1 qator (interval) oraliqda yozilishi va oxirida nuqtadan keyin qavs ichida havola manbasi haqidagi ma‘lumotlar berilishi lozim.

Matnda iqtibos keltirilgan barcha havola manbalar adabiyotlar ro‘yxatidan joy olishi kerak.

Ma‘ruzaning to‘liq matnlarida havolalar keltirish uchun APA 7 tizimi qabul qilingan. Shu sababli yuboriladigan ma‘ruzalar quyida keltirilgan manba ko‘rsatkichi tizimiga mos kelishi kerak.

Kitoblarni manba sifatida taqdim etish:

Matn ichida: (Azimov, 1992, 37-b.)

Manbaning adabiyotlar ro‘yxatidagi yozilishi quyidagicha bo‘ladi:

Нурмонов А. (2002). *Ўзбек тилшунослиги тарихи*. Fan.

Maqolalarni manba sifatida taqdim etish:

Matn ichida: (Azimov, 2023, 44-b.)

Maqolalar nomi odatdagi jumla tartibida yoziladi, ya'ni birinchi soʻz katta, boshqa soʻzlar (atoqli otlardan tashqari) kichik harflarda boshlanadi.

Maqolaning adabiyotlar roʻyxatidagi yozilishi quyidagicha boʻladi:

Azimov I. (2023). Lotin alifbosi asosida tuzilgan oʻzbek alifbolar xususida. *Buxoro davlat universiteti ilmiy axborotlari*, 42-48.

Adabiyotlar roʻyxatida jurnal nomlari qisqartirilgan shaklda qoʻllanilmaydi.

Tezislarni manba sifatida taqdim etish:

Matn ichida: (Bobojonov, 2022, 71-b.)

Tezisning adabiyotlar roʻyxatidagi yozilishi quyidagicha boʻladi:

Bobojonov F. (2022). Oʻzbek tilida nomlash va neyning xizmati / Davlat tili taraqqiyoti: muammo va yechimlar. Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat oʻzbek tili va adabiyoti universiteti.

Jadvallar va rasmlar:

Jadval raqamlari va izohlari jadvalning ust qismida: 1-jadval: ..... shaklida oʻrtaga olinib, 10 shrift bilan yozilishi kerak.

Jadval ichidagi matnlar 9 kegl bilan qator orasi (interval) bir va xatboshi oraligʻi 0 nk oʻlchamda yoziladi. Jadval sahifaning oʻrtasiga joylashtiriladi. Rasm raqamlari va izohlari rasmning ostida: 1-rasm: ..... shaklida 10 kegl bilan yozilishi va oʻrtaga olinishi kerak.

Ushbu talablarga javob bermaydigan maqolalar qabul qilinmaydi.

KÜRESEL BÜTÜNLEŞME SÜRECİNDE TÜRK DİLLERİNİN GELİŞİMİ: SORUNLAR VE ÇÖZÜMLER” 3. ULUSLARARASI BİLGİ ŞÖLENİ

Bilgi şöleni *O‘zbekiston Respublikasi Oliy Ta‘lim, Fan va Innovatsiyalar Vazirligi, Türkiye Cumhuriyeti Türk Dil Kurumu, O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkaması huzuridagi O‘zbek Tilini Rivojlantirish Jamg‘armasi, Namangan viloyati hokimligi, Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o‘zbek tili va adabiyoti universiteti, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Axsikent arxeologik parki* iş birliğinde 3–4 Haziran 2026 tarihleri arasında düzenlenecektir.

BİLGİ ŞÖLENİ ANA KONULARI

1. Çağdaş Türk Yazı Dillerinin gelişimi: Fonetik, alfabe ve yazım sorunları
2. Çağdaş Türk Yazı Dillerinin dil bilgisi yapısı
3. Çağdaş Türk Yazı Dillerinin ortak sözlüğü ve terminolojisi
4. Uygulamalı dil bilim ve Çağdaş Türk Yazı Dilleri
5. Türk lehçelerinin gelişim sorunları

BİLGİ ŞÖLENİNE KATILIM ŞARTLARI

Bilgi şölenine, Özbekistan’dan ve yabancı devletlerden dil bilimciler, yükseköğretim kurumları ve bilimsel araştırma enstitülerinin öğretim üyeleriyle araştırmacıları, belirlenen konular çerçevesinde sunum yaparak katılım sağlayabilirler.

Bilgi şölenine bildiriyle katılmak isteyenler, araştırmalarının amacını, yöntemlerini, kullanılan kaynakları, anahtar kelimeleri ve en az 300 kelimededen oluşan özetlerini **15 Mart 2026** tarihine kadar **info@dtm.uz** e-posta adresine göndermelidirler.

Gönderilen özetler, araştırmanın özgünlüğüne, bilgi şöleninin konularına uygunluğuna ve kullanılan bilimsel yöntemlerine göre değerlendirilecektir. Editör kurulu tarafından olumlu değerlendirilen özetler, **27 Mart 2026** tarihinde **Alishir Navâyi Adındaki Taşkent Devlet Özbek Dili ve Edebiyatı Üniversitesi** bünyesindeki **Devlet Dilinde İş Yürütme Esaslarını Öğretme ve Mesleki Gelişim Merkezi** genel ağında (web sitesi) (www.dtm.uz) yayınlanacaktır.

Yazarlar, bildirilerinin tam metnini **1 Mayıs 2026** tarihine kadar (bu tarih dâhil) **info@dtm.uz** adresine göndermelidir.

Bir yazar tarafından birden fazla bilimsel bildiri gönderilmesi durumunda bunlardan yalnızca biri kabul edilecektir. Bu kural, ortak yazarların bulunduğu bildirimler için de geçerlidir.

Derlemeye dahil edilen makaleler, Google Scholar uluslararası bilimsel arama sisteminde indekslenecektir. Ayrıca, ZENODO bilimsel arşiv sistemine yüklenecek ve burada makaleye DOI tanımlayıcı numarası verilecektir.

Kabul edilen ve sözlü olarak sunulan bildirimler, “**Küresel Bütünleşme Sürecinde Türk Dillerinin Gelişimi: Sorunlar ve Çözümler**” başlıklı **3. Uluslararası Bilgi Şöleni** bildiri kitabında yayımlanacaktır.

Editör kuruluna sunulan bildirinin daha önce yayımlanmamış olması, herhangi bir tez çalışmasının bir bölümü, maddesi veya başlığı olmaması gerekir.

Bilgi şöleninin sunum dili, çağdaş Türk yazı dilleridir.

Bilgi şöleninin materyalleri **ISBN numarasıyla yayımlanacaktır.**

Katılımcılar, ulaşım, konaklama ve diğer masraflarını kendileri karşılayacaktır.

ÖZET VE TAM METİN YAZIM KURALLARI

1. Çalışmada, başlık büyük harfle koyu olarak ortalı yazılmalıdır.

2. Özet metinlerinde çalışmanın “muhtemel kaynakçası” belirtilmelidir.

3. Bildiri tam metinlerinde başlıktan sonra özet (abstract) sağ ve sol taraflardan 3 cm daha içeride, 10 punto ve tek satır aralığı ile Çağdaş Türk Yazı Dillerinden birinde ve İngilizce yazılmalıdır. İngilizce özette başlık da belirtilmelidir.

4. Bildiri MS Word dosyası olarak hazırlanmalıdır. Bildiride sayfa düzeni şu şekilde olmalıdır:

- Metin boyutu: 11 punto
- Dipnot boyutu: 9 punto
- Paragraf aralığı: 6 nk
- Paragraf girintisi: 1,25 cm
- Üst-alt-sağ-sol kenar boşlukları: 3 cm
- Satır aralığı: Tek

5. Kaynak Gösterme

Bildiri metninde alıntı yapılırken her zaman atıf bilgisi (yazar, yayım yılı ve alıntının yapıldığı sayfa numarası, sayfa numarası yoksa paragraf numarası) belirtilmeli ve ayrıntılar kaynakçada tam olarak gösterilmelidir. 40 sözcükten az olan alıntılar, çift tırnak işareti ile metnin içinde yer alabilir. Alıntı, cümlelerin ortasında yer alıyorsa alıntılanan kısmın ardından yay ayrıç içinde atıf bilgisi yazılmalı ve cümleye devam edilmelidir; cümlelerin akışı gerektirmiyorsa başka bir noktalama işareti kullanılmamalıdır. Eğer alıntıda 40 ya da daha fazla sözcük kullanılmışsa bu alıntıya metin içinde ayrı bir blok olarak yer verilmeli, alıntının başında ve sonunda çift tırnak işareti kullanılmalıdır. Blok alıntılar yeni bir satırdan başlatılmalı ve alıntının tamamında sayfanın sol kenarıyla blok arasında yeni paragraf girintisi kadar (1,25 cm) boşluk bırakılmalıdır. Blok alıntılar tek satır aralığı ile yazılmalı, alıntının en sonuna nokta konduktan sonra yay ayrıç içinde atıf bilgisi verilmelidir.

Metin içerisinde atıf yapılan tüm kaynaklara kaynakçada yer verilmelidir.

Bildiri tam metinlerinde kaynak gösterme konusunda APA 7 sistemi benimsenmiştir. Bu sebeple gönderilecek bildirimlerin aşağıdaki kaynak gösterme sistemine uygun olması gerekmektedir:

Kitapların Kaynak Olarak Gösterimi:

Metin içinde: (Azimov, 1992, s. 37)

Eserin kaynakça bölümündeki yazımı şu şekilde olmalıdır:

Azimov, Z. (1992). *Özbek dili ses bilgisi*. Türk Dil Kurumu.

Makalelerin Kaynak Olarak Gösterimi:

Metin içinde: (Yelok, 2023, s. 75)

Makale adı, normal cümle düzeninde yazılmalıdır; yani ilk sözcük büyük, diğer sözcükler (özel adlar hariç) küçük harfle başlatılmalıdır. Makalenin kaynakça bölümündeki yazımı şu şekilde olmalıdır:

Yelok, N. (2023). Özbek Türkçesinde sebep göstergeleri. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten*, 76, 73-100.

Kaynakçada dergi adı verilirken kesinlikle kısaltma kullanılmamalıdır.

Tezlerin Kaynak Olarak Gösterimi:

Metin içinde: (Güneş, 2009, s. 110)

Tezin kaynakça bölümündeki yazımı şu şekilde olmalıdır:

Güneş, B. (2009). Belagat ekseninde retorik/dil bilimi terimleri (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Tablo ve Şekiller:

Tablo numaraları ve açıklamaları tablonun üstünde Tablo-1: ..... şeklinde 10 punto ile yazılmalı ve ortalanmalıdır.

Tablo içi metinler 9 punto ile satır aralığı tek ve paragraf aralığı 0 nk olacak şekilde dizilmelidir. Tablo sayfaya ortalanmalıdır. Şekil numaraları ve açıklamaları şeklin altında Şekil-1: ..... biçiminde 10 punto ile yazılmalı ve ortalanmalıdır.

Bu ilkelere uymayan bildirimler değerlendirmeye alınmayacaktır.